GAZET 2008 JYLDYŃ QYRKÚIEGINEN SHYǴADY
ГАЗЕТА ВЫХОДИТ С СЕНТЯБРЯ 2008 ГОДА

nurlyolke
Nurly Olke

Nurly ÓLKE

QOǴAMDYQ- SAYASI GAZET
ОБЩЕСТВЕННО - ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 2 (722) 12.1. 2023 E-mail: nurliolke@mail.ru nurlyolke.kz

ИНВЕСТИЦИЯ

НИДЕРЛАНД КОМПАНИЯСЫ МЕМОРАНДУМҒА ҚОЛ ҚОЙДЫ

МАҢЫЗДЫ ҚҰЖАТТЫҢ АЯСЫНДА НИДЕРЛАНДТЫҚ «DUTCH CLEAN TECH» КОМПАНИЯСЫ ОБЛЫС ӘКІМДІГІМЕН БІРЛЕСЕ «АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ АУМАҒЫНДА КӘРІЗ-ТАЗАРТУ ҚҰРЫЛЫСТАРЫН САЛУ ЖӘНЕ ЖАҢАРТУ» ЖОБАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРАДЫ.

«Меморандум шеңберінде Алматы облысының үлкен проблемасы – кәріз-тазарту жүйесінің тозу түйіткіліне басымдық берілуі қажет. Сонымен қатар өңірде ауыл шаруашылығын дамыту үшін әлеует жеткілікті. Халықтың 83 пайызы ауылдарда тұрады. Бұдан бөлек, Алматы облысында туризмді дамыту мақсатында ең алдымен инфрақұрылымды жақсарту керек. Бүгін құжатқа қол қойылған соң сіздермен жұмыс жасауға белсене кірісетініміз белгілі. Жоғарыда аталған ауыл шаруашылығы, туризм салаларын ілгерілету үшін «Dutch Clean Tech»-тің сіңіретін еңбегі мол болатынына сенімдіміз», – деді облыс әкімі М.Сұлтанғазиев.

Ал компанияның бас маманы Яспер Слюймерс болса облыс тұрғындарын таза ауыз сумен қамтамасыз ету мәселесін шешу үшін қос тараптың бірлескен жұмысы маңызды екенін атап өтті.

«Dutch Clean Tech» технологиясының ерекшелігі – электр энергиясын пайдалану көлемін 30%-ға үнемді қолдану. Ал кәріз-тазарту жүйесі тұнбаларының 40 пайызы қарашірік түзуге қайта қолданылады. Нысандар құрылысының барысында 80 пайыз қазақстандық жеткізуші компаниялармен жұмыс жасаймыз. Біздің компания өңірде 5-8 нысан салуды жоспарлап отыр. Осы уақытқа дейін бірнеше кәріз-тазарту құрылыстарын көріп, проблемамен таныстық. Алғашқы жоба – рекреациялық-туристік аймақтарға бағытталуы мүмкін», – деді Яспер Слюймерс.

Қос тарап өз пікірін білдірген соң меморандумға қол қойды.

АЛМАТЫ ОБЛЫСТЫҚ СОТЫНДА ЖАҢА ТАҒАЙЫНДАУЛАР

АЛМАТЫ ОБЛЫСТЫҚ СОТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ Е.ӘБДІҚАДЫРОВТЫҢ ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУІМЕН, ОБЛЫСТЫҚ СОТ СУДЬЯЛАРЫНЫҢ ЖӘНЕ СОТТАР ӘКІМШІСІНІҢ ҚАТЫСУЫМЕН ЖАЛПЫ ОТЫРЫС ӨТКІЗІЛДІ.

Күн тәртібінде Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, сот алқаларының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы ҚР Президентінің 2022 жылдың 28 желтоқсандағы №66 Жарлығымен, Алматы облысы бойынша тағайындалған сот төрағалары мен судьялары таныстырылды.

Алматы облыстық сотының судьясы болып Секербеков Бақытжан Тұрарбекұлы - Жетісу облысы Текелі қалалық сотының төрағасы қызметінен босатыла отырып, тағайындалды.

Еңбекшіқазақ аудандық сотына – Баймолдинов Ерлан Әділханұлы, Қарасай аудандық сотына – Алматы қаласы мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының судьясы қызметінен босатыла отырып, Адайбаев Дінмұхамед Жарасұлы, Қонаев қалалық сотына – Жанболатов Жайық Қакеұлы, Қонаев қаласының әкімшілік құқық бұзушылықтар жөніндегі мамандандырылған ауданаралық сотына – Алматы қаласы Түрксіб аудандық сотының судьясы қызметінен босатыла отырып, Қадыров Әлинасыр Қабиұлы, Талғар аудандық сотына – Келемсеитов Еркебұлан Ермекұлы төраға болып тағайындалды.

Жоғарыда аталған барлық азаматтар қатардағы судьялар.

Алматы облыстық сотының баспасөз қызметі

12 ҚАҢТАР – ДІНМҰХАМЕД ҚОНАЕВТЫҢ ТУҒАН КҮНІ

Қонаев дәуірінің сыр-мұңы мен жай-жапсары туралы сөз қозғау күрделі тақырып. Ол заманның бары мен жоғын бағалап, талдап, таразылау үлкен қабілет - қарымды қажет етеді. Елу жыл ел ағасы болған Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев тәрізді ірі тұлға жөнінде айтылар сөз де, естелік те жетіп-артылады. Димаш ағаның кеңестік, онда да коммунистік партия кезеңімен байланысты өткен өміріне кім қалай қараса да, олшын мәнісінде еліміздің

ҚОНАЕВТЫҢ АТАЖҰРТЫНА ҚАМҚОРЛЫҒЫ

іргесін нықтап, еңсесін тіктеп, бүгінгідей қуатты мемлекетке айналдырып кеткендігі бұлжымайтын ақиқат.

Сондықтан да ХХ ғасырда Қазақстанда өмір сүрген мемлекет қайраткерлерінің ішінде Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевтың орны ерекше бөлек. Ол қазақтың, Қазақ елінің атына көптеген игі істерімен абырой мен даңқ әкелді, дүниежүзіне танымал етті. Өткен уақыт қаншалықты күрделі де қарама-қайшылықты болғанымен, Димаш ағаның экономиканы, әлеуметтік саланы, ғылымды, ұлттың мәдениетін дамыту ісінде Қазақстанның көп ұлтты халқының алдында сіңірген еңбегі ұлан-ғайыр.

Екінің бірінің пешенесіне жазыла бермейтін «Ұлы тұлғаның атажұрты» деген баға жетпес атауды енші еткен, тұғырынан қыран қанат ұландары түлеп ұшқан, бақыт құшқан бақ мекен, құт ұялап, қызыр қиялаған Балқаш елі үшін Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев - өмірдің үлгісі, адалдықтың алқасы, тағылымның тұмары, тектілік пен қанағаттың мектебі іспеттес.

Балқаш ауданы Жетісудың еркесі Іле өзенінің бойында өзінің майда ағысы мен жерінің ырыздығын арттырып, таутаның тулатып, тақырын нулатып жатқан аймақ десек, қазақ деген қасиетті халықтың рухани ұстазына айналған, қазақ біткеннің ойында жүріп, жүрегінде жатталып қалған ғажайып ғұмыр иесі Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевтың есімімен тығыз байланысты өлке.

«Димекеңнің ел жұрты-алтын бесігі, атамекені ырысы арылмаған, ынтымағы жарасқан, халықтың қасиеті дарыған, елдің салт-санасы, дәстүрі сақталған Балқаш жеріне сәлем беріп қайтуға асық мінезі бар еді. Оған ат ізін салмай кетуді айып санайтын. Өйткені ол жері байсын Бақанастан бірнеше рет республикалық Жоғарғы Кеңеске депутаттыққа сайланды. Халық сеніміне ие болды, аманат арқалады.

Балқаш ауданының берекелі жерге айналуына, сөз жоқ, республиканың білгір басшысының білікті ойы мен аталық ақылы арқау болды десем, асыра айтқандығым емес» деген Димаш ағаның сан жылғы үзеңгілес досы, мемлекет және қоғам қайраткері Атымтай Қыйсановтың сөз астарын бағамдасақ көп жайтты аңғара түсеріміз анық.

1963-1969 жылдары Балқаш аудандық партия комитетінің бірінші хатшысы қызметін атқарған Құсайын Бижанов аудан экономикасын көтеруге нақты не істеу керектігі туралы облыс, республика басшыларының алдына нақты мәселелер қойып, оны іске асыруда үлкен табандылық көрсеткен білгір басшы ретінде ел есінде сақталып қалды. Қолынан келгенше барлық мүмкіндікті жұмылдырып, пайдалана білді. Бірде ол Бақанас ауылында тұратын ақын Балтағұл Бигелдиевтің үйінде шай үстінде: «Бәке, сіз Димекеңнің әкесімен хабарласып тұрады екенсіз. Сол кісінің есіне неге салмайсыз, Димекең өзінің ата-бабасы туып-өскен елін неге бір көріп қайтпайды? Егер ол кісі келіп көрсе, барлық мәселе оңтайлы шешілер еді», - дейді.

(Жалғасы 2,3-беттерде)

ҚОНАЕВТЫҢ АТАЖҰРТЫНА ҚАМҚОРЛЫҒЫ

(Соңы. Басы 1-бетте)

Бұл әңгімені ары қарай мемлекет және қоғам қайраткері Ізбасар Балтағұлұлы: «Әкем мен Меңліахмет ақсақалдың арасында болған әңгіменің ортасында мен де бар едім.

- Меке, Хрущев те өзінің елі Калиновкасына барып көмектесіп жатыр ғой. Димекеңе айтыңыз әуелі Құдай, содан кейін тек Димекеңнің көмегі болмаса, ел-жұртыңыздың халі ауыр, - деді әкем қинала сөйлеп.

- Балтағұл, сенде кінә жоқ, айтудай-ақ айтып жүрсің, мен де айтқанмын, ендігі келгенінде қатты айтам, бір мәнісі болып қалар,-деп Меңліахмет ақсақал жылы қабақ танытқан еді,-деп еске алып айтқаны бар.

Осы ел өтініші болар, жоқ әлде өзінің әуелден жоспарында болар, 1963 жылдың күзінде Дінмұхамед Ахметұлы қасына Алматы облыстық атқару комитетінің төрағасы Жұмахан Балапановты, Қазақ КСР Автомобиль жолдары министрі Леонид Борисович Гончаровты ертіп келіп, Балқаш ауданын асықпай аралап көреді. Димекеңнің бұл сапары жөнінде Жұмахан Балапанов өз естелігінде былай дейді:

- Күз келіп, егін орағы бітіп, облыстың қысқы дайындық басталған мерзімі болатын. Дүйсенбі күні қызметте отырғанымда Министрлер Кеңесіндегі Димаш Ахмедовичтің көмекшісі телефон соғып, «Сізді Димекең түстен кейін келіп кетсін деп сұрайды»,-деді. Мен мұны естігенен кейін барлық жұмысты тастап, Димаш Ахметовичке барып сәлем бердім.

Димекең әдеттегідей мейірімді жылы шыраймен қарсы алып, «отыр» деп орындықты көрсеткенен кейін, «Мен саған бір сыр айтайын деп шақырдым» деп, аз ғана езу тартып күлді. «Кеше демалыста ақсақалға (өзінің әкесіне) барып сәлем беріп едім. Ол маған өзінің қатты өкпесін білдіріп: «Менің көзімнің тірісінде кір жуып, кіндік кескен Бақанасқа жол салып бермедің-ау балам»,-деді. Меніңше қарияның өкпесі орынды ғой деп ойлаймын.

Балқаш ауданы республикадағы жолы жоқ, шет жатқан аудандардың бірі, бұған алдымен сен екеуміз кінәліміз, осы жұма күні сол ауданға барайықшы. Жыл аяғы ғой, бюджетің қалай еді? Сен облыс бюджетінің бос қалдығынан бір миллиондай ақша тапсаң, осы жылдың қараша айының екінші жартысында жолды Гончаровка бастатар едік те, ал келесі жылы республиканың бюджетіне кіргіземіз ғой»,-деді. Мен: «Димаш Ахмедович, бюджетті қарап, сізге жұмыс аяғына дейін хабар берейін»,-дедім.

- Онда келістік, сенің жауабыңнан кейін Гончаровпен сөйлесермін,-деді асыл аға.

Мен қызметімен қайтып келіп, облыстың қаржы бөлімінің бастығы Черебаевты шақырып алып ақылдастым. Ол «Екі-үш сағаттан кейін сізге келіп айтайын, ондай мүмкіндік бюджетте бар»,-деді. Сағат төрттен аса Черебаев келіп, бірге отырып, есептеп 1 млн. 200 мыңдай сом ақша бере алатынымызды Димекеңе хабарлап айттым. Ол кісі рахметін айтып, «Онда дайындала бер, бейсенбі күні тағы бір хабарласайық»,-деді.

Бір сағаттан кейін Леонид Гончаров хабарласып, «Мен жолдың жобасын жасайтын адамдарды ертең бастап кете берем. Жобаның аяғын күтпей, жеке-жеке блокпен жұмыс істейтін боламыз. Ақшаны келесі жұмада аударып бересіз бе?-деді. Мен: «Ақша айтқан күніңізде дайын болады» деп жауап қайтардым.

Бейсенбі күні телефонмен келісіп, жұма күні таңертең сағат 8-де облыстық атқару комитетінің алдынан Димекеңді тосып алатын болдым. Айтқан мерзімде Димекең келіп, өзінің машинасына мені шақырды да: «Сенің машинаң артымыздан жүре берсін»,- деді. Машинаға келіп отыра бергенде сағат 8-дегі радио хабарда Американың президенті Джон Кеннедидің мергеннің оғынан қаза болғанын естідік. Мұны естіген Димекең «Дүние жүзіндегі мемлекет басшыларының ішіндегі ең жасы еді, обал болған екен» деп өзінің пікірін айтты.

Қапшағайдан асып, аудан аумағына жақындағанда алдымыздан Балқаш аудандық партия комитетінің бірінші хатшысы Құсайын Бижанов, қасында аудандық атқару комитетінің төрағасы Молдажан Қозыбаев және Леонид Гончаров біздерді қарсы алып, келешек жол құрылысының басталатын жерін, ары қарай жалғасатын учаскелерді картамен көрсетті. Леонид Гончаров Бақанаста 2-3 күннен бері жолдың жобасын жасайтын мамандардың тобы ауданның жерін жақсы білетін адамдарымен қоян-қолтық бірігіп, қызу жұмыс істеп жатқанын Димекеңе баяндап берді.

Жолай Димекең күзде қойларын күйекке дайындап, сулы жерді жағалап келіп, мекен етіп отырған шопандармен кездесіп, олардың қал-жағдайларымен танысып, жұмыстарына жеміс тілейтінін айтып қоштасып, кейін осы күнгідей жайнап, теп-тегіс болып жатқан асфальтталған жолдай емес, ойлы-шұңқырлы, шаң-тозаңы қаптап жатқан, көптен ел қиындықпен жүріп жүрген жолмен жүріп, шаршаңқырап аудан орталығы Бақанасқа келдік.

Балқаш көліне дейін Іленің қос қапталын алып жатқан боз далада бір кездері өркеш-өркеш шағыл құмдар мен жабайы аңқұстар және сексеуілден басқа көзге ілінер нәрсе көрінбейтін. Мал баққан халық қалың тоғай ішінен шықпай, мына тұрған Алматыны да көп көрмей өтетін тұстары да болған. Өйткені, ол кез алқап игерілмеген, жолы салынбаған заман еді. Малайсары, Тасмұрын асуларынан өтетін жол болмай, өгіз арбамен Алматыға Аққөл, Көктал, Қарагой, Құйғаннан апталап, айлап жететін кезең еді.

XX ғасырдың алпысыншы жылдарының басында Балқаш ауданының тағдыры көмескіленіп, жүдеу тартып тұрған болатын. Өйткені, аудан мемлекетке жылына орта есеппен 12-13 мың тонна ет, 1,5 мың тонна жүн және 10 мыңдай дана қаракөл терісін ғана тапсыратын. Статистикалық мәліметтерде Алматы облысының басқа аудандарында мемлекетке тапсырылған астық, көкөніс, жеміс-жидек, сүт өнімдері және тағы басқа көрсеткіш болса, Балқаш ауданының тұсында тек сызықшалар тұратын. Сондықтан да Балқаш ауданы облыстың көш соңынан ілгері баспай-ай қойды.

Сол кездегі КСРО Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші хатшысы Никита Хрущевтің аудандарды аймақтарға бөліп, қайта құру саясатына байланысты Мәскеу билігі ауыл шаруашылығын көтереміз деген сылтаумен аудандарды бір-біріне қосып, түсініп болмайтын, аласапыран саясат жүргізіп жатты. «Жақында біздің ауданды Іле немесе Жамбыл аудандарының біріне қосады екен, ауданның ауыл шаруашылық басқармасы Жамбыл аудандық аймақтық басқармасына бағынышты болады екен, Балқаш, Іле, Жамбыл аудандарының газеттері бірігеді екен» деген гу-гу әңгіме елді елеңдетіп, еңселерін езген әліара шақ орнаған болатын.

Құсайын Бижановтың Балқаш ауданының бірінші хатшысы болып тағайындалуы дәл осы 1963 жылдың көктемімен тұспа-тұс келді. Аудан алдында ұлан-ғайыр міндеттер тұрды. Мәселен, аудан орталығы саналатын Бақанас селосында шатырсыз үйлер, ескі ғимараттар көп болатын. Суы мол, жері жетерлік болса да, ауданда егін егу кеңінен қолға алынбады. Ол өз кезегінде мал шаруашылығының дамуына да кедергі келтіріп тұрған еді. Міне, осы жағдайдан шығу үшін Құсайын Бижанов ерлікке тән қадам жасауына тура келді.

Аудан экономикасын көтеру үшін не істеу керек, неден бастау керек? Ауданда өзінің қандай жұмыстарға шамасы келетінін, ал қандай жұмыстарды облыс пен республика үкіметінің алдына қою керек деген мәселелермен де ауданның көпті көрген ақсақалдарымен ақылдасуы да халықтың көкейінен шығып, елдің еңбекке деген құлшынысын арттырды. Осы жоспарларын іске асыру үшін арнайы бағдарлама жасатып, оны облыспен келісіп, аудан мен облыс көлемінде бекіттіріп, ғылымға негізделген нақтылы жоспармен іске кірісті.

Аудан экономикасын көтеру жөнінде аудан, облыс мамандары, басшылары, ғалымдар қатынасқан үлкен шаруашылық кеңесін өткізіп, бағыт-бағдарды белгілеп, бекітіп алды да, ал енді шаруаға кірісейік деп өте қатаң тәртіппен талап қойды. Міне, осындай сара басшылықпен аудан еңбекшілерін бір кісідей еңбек етуге жұмылдырудың арқасында аудан экономикасы біртіндеп көтеріле бастады. Дінмұхамед Қонаевтың ауданға келіп қайтуы бұл процесті тіпті жеделдете түсті.

-Өткен XX ғасырдағы қазақтың ұлы тұлғасы-Дінмұхамед Ахметұлы Қонаевты көріп, алғашқылардың бірі болып қолынан алу бақыты маған да бұйырыпты,-деп еске алады Бақанас ауылының тұрғыны, зейнеткер Иманбек Әбдірахманов Димаш ағаның Балқаш ауданына келген алғашқы сапары жайында.

1963 жылдың қазан айының 30-ы болатын. Сағат он бір шамасы Балқаш аудандық партия комитетінің бірінші хатшысы Құсайын Бижанов аппарат қызметкерлерін шақырып алып, Қазақ КСР Министрлер Кеңесінің төрағасы Дінмұхамед Қонаевтың келетінінен хабардар етті. Мен ол кезде аудандық партия комитеті хатшысының көмекшісі едім.

Артынан аудан орталығындағы басты кәсіпорындары мен білім, денсаулық сақтау және басқа да мекеме басшыларын шақырып, жақсы хабармен таныстырды. Оларға мекемелердегі тазалық пен еңбек тәртібі жайын қадағалау жұмыстарын пысықтады және жақсылық хабарды уақытша халыққа жариялామай тұра тұруды ескертті.

Асыға күткен уақыт та келіп жетті. Сағат кешкі 5-тер шамасында Қазақ КСР Министрлер Кеңесінің төрағасы Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев аудандық партия комитеті кеңсесінің алдына келіп тоқтады. Ол кісі өте бойшаң екен. Аппарат қызметкерлері бәріміз жиналып, есік алдында күтіп тұрғанбыз. Біздермен қол алысып амандасады деп тіпті де ойлаған да жоқпыз. Есікке кіре берісте тұрған Қамза Жақыповқа келгенде: «Жігітім, сізбен жаңа амандастық қой»,-деді. Сөйтсек, Димекең алғашында өндірістік комбинатта болыпты. Аталмыш мекеме осы нұсқаушының қамтитын аймағына жататын. Сонда қол алып амандасқан екен. Димаш ағамыз қандай зерек, зерделі. Бұрын көрмеген, танымайтын адамды бір көргеннен есіне сақтай алатын қабілетіне бәріміз таңқалдық. Ұлының аты ұлы деген осы шығар. Адамға сирек берілетін табиғи қасиетті Димаш ағаның бойынан сол кезде көріп, есімде ұмытылмастай жатталып қалды. Ауданымызға ол кісімен бірге Алматы облыстық атқару комитетінің төрағасы Жұмахан Балапанов қоса келді. Димаш Ахметұлы шамалы уақыт партия комитетінің бюро және атқару комитеті мүшелерімен кездескен соң, Бақанастағы өндіріс, сауда және денсаулық орындарын аралап көріп, ондағы жұмысшылармен сұхбаттасып, партия комитетіне қайта оралды. Кездесуде халықтың жылы шырайына разы болғандығын ақ пейілінен таныдық.

Кешкісін аудандық партия комитетінің бюро мүшелері атқару комитетінің жауапты қызметкерлері мен сол сияқты ауданда көп жылдар қызмет атқарған еңбек ардагерлерімен

бас қосқан Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев қатысқан үлкен мәжіліс болды. Олардың қандай жұмыс істеп жатқаны және аудан экономикасын дамытудың жай-жапсары мен халықтың тұрмыстық жағдайын жақсарту бағытында атқарылып жатқан шаралары мен алда тұрған міндеттерді мұқият тыңдап отырды.

Жиын соңында Димаш Ахметұлы аудан экономикасын жақсартудың алда тұрған келелі міндеттеріне тоқтала келіп, өзінің ақыл-кеңестерін айтып, белгіленген міндеттерді орындау бағытында атқарылып жатқан жұмыстарымызға сәттілік тіледі. Жиында келешектегі жол құрылысының жоспары қаралып, Димекең жергілікті басшылардың, тәжірибелі ақсақалдардың ұсыныстарын тыңдап, жоспар жасап жатқан топтарға осы құнды ұсыныстарды ескеруді тапсырды. Жиналыста жол құрылысы қарашаның 15-нен басталатын болып бекітілді.

Ал, бір күннен кейін, яғни қараша айының 2-інде ауданның бірінші хатшысы Құсайын Бижанов Дінмұхамед Қонаевтың қабылдауында болатын болды. Осыған орай, аудандық партком хатшысы Әниятулла Ахметов, Нарша Нұрайдаров, ауатком төрағасы Молдажан Қозыбаев, ауыл шаруашылық басқармасының бастығы Құдайберген Әбдірахманов ақылдасып отырып, шұғыл арада көлемді хат дайындады.

Қазақ КСР Министрлер Кеңесіне жазылған хатта Балқаш ауданының территориялық орналасуы, облыс орталығынан шалғайда жатқаны, әлеуметтік жайы, шаруашылық ерекшеліктері, қатынас саласының алшақтығы мен байланыс қиыншылықтары кеңінен қамтылды. Сонымен қатар, Балқаш ауданын көршілес жатқан аудандарға қосатын болса, халықтың экономикалық және әлеуметтік жағдайының қиындай беретіні жазылып, ауданның өз орнында қала беруі сұралды. Бұл сол уақыттағы өте күрделі мәселелердің ішіндегі ең бастысы еді.

Хатта аудан орталығынан Алматыға жол қатынасының қиындығы айтылып, Іле-Бақанас тас жолын салуға көмек көрсету, малшылардың балалары үшін бірнеше мектептерде орналасқан интернаттарды бір орталыққа шоғырландыру үшін көп қабатты мектеп-интернаттың керектігі сұралды. Аудан негізінен мал шаруашылығымен айналысатын болғандықтан малшылардың өтініш-тілектерін қамтамасыз ету үшін аудандық тұтыну қоғамының ескірген қоймаларының талапқа сай еместігі қозғалып, өндіріс комбинатының малшыларды аралап қызмет көрсетуіндегі автотранспорттың жетімсіздігіне жәрдем көрсету жайы да ұмыт қалмады.

Д.Қонаевқа жіберілген сол хаттың ішінде ауданның экономикасына бірден-бір ықпал жасайтын, суармалы егіс танаптарына қол жеткізу үшін Құланбасы су қоймасы құрылысын бастау да бар еді. Егер Құланбасы су қоймасы біткен жағдайда Тасмұрын каналы кеңейтіліп, күріш егуге мүмкіндіктер туып, ауданның астықты ауданға айналатыны, сөйтіп, мемлекетке астық өнімдерін тапсыруға қол жететіні, мал өнімдерін молайтуға, жем-шөп қорының артатыны және шұрайлы жайылымдар көлемінің кеңейетіні де толық қағаз бетіне түсірілді.

Міне, осы хатта жазылған мәселелер араға көп уақыт салмай үкімет деңгейінде қаралып, 1963 жылдың 30 қарашасында Қазақ КСР Министрлер Кеңесінің төрағасы Дінмұхамед Қонаев қол қойған №2109-р санды Жарлық Балқаштың бағын ашқан тарихи құжатқа айналды. Осы құжатта Ақдала алқабын игерместен бұрын Балқаш өңіріне көз тігіп, қолдан келген қамқорлығын көмегін ұсынғанын аңғару аса қиын емес.

Сол қаулының негізінде ең бірінші ұзындығы 131

километрлік Іле-Бақанас жол құрылысы қолға алынды. Жол құрылысына 100-ге жуық автомашина қатыстырылып, бастапқы кезде оның 110 километріне қиыршық тастар төселіп, 50 километрі асфальттанды. Жіңішкеқұм, Жуанқұм, Шолақжал құм төбелері арқылы жол төсеу келесі жылдың еншісіне қалдырылды.

Тұтынушылар кооперациясы 1964 жылы сегіз пәтерлік тұрғын үй, 2 дүкен, 40 тонналық мұздатқыш, аудан орталығында наубайхананы қайта жаңалау, асхана, Тасмұрын мен Көктал, Қошқарбай, Аралтөбе ауылдарында дүкен салуды қолға алды. Оны толығымен аяқтап, пайдалануға беру 1965 жылдың бірінші тоқсанына жоспарланды. Мал шаруашылығы еңбеккерлеріне қызмет көрсету үшін 4 автодүкен бөлінді.

Бақанас ауылындағы үш қабатты мектеп-интернаттың құрылысын салуға СМУ құрылысшылары іске кірісті. Аудан орталығында электр жүйесін монтаждау жүргізіліп жатты. Сонымен бірге аудан орталығын көріктендіру, көркейту, көгалдандыру мақсатында 9 километр жолға қиыршық тас төселіп, 4,5 километр жол асфальттанды, 7500 түп ағаш отырғызылды.

Қазақ КСР Байланыс министрлігі 240 нөмірге коммутатор орнатып, телефон жүйесін толығымен жаңартып шықты. Сонымен бірге аудандық байланыс бөлімінің әкімшілік ғимаратын және сегіз пәтерлік тұрғын үй салу қарастырылды. 1964 жылы аудан орталығынан шалғай орналасқан «Қараой» совхозына телефон желісі тартылып, 3 пункттің құрал-жабдықтары жаңартылды. Қарағаш ауылына 20 нөмірге коммутатор онатылып, Іле өзенінің сол жағалауына орналасқан «Желтораңғы» совхозына телефон желісі тартылды.

1967 жылы Бақанас ауылында 300 орынға арналған кинотеатр пайдалануға беріліп, Қазан төңкерісінің 50 жылдығы құрметіне «Юбилейный» деп аталды. 1964-1966 жылдарда аудандағы бес совхозға тұрмыстық қызмет көрсету павильондары салынды. Аудандық тұрмыстық комбинатына 6 автомашина, оның ішінде 2 автошеберхана, 1 УАЗ, Газ 69 автокөліктері бөлінді. Қазақ КСР Мәдениет министрлігі 3 автоклуб, Қазақ КСР Денсаулық министрлігі 4 жедел жеңіл автомашинасын бөлді. Қазақ КСР Министрлер Кеңесінің тапсырмасы бойынша 1964 жылы ауданға 5 дәрігер және 8 мейірбике мамандықтары бойынша жұмысқа шақырылып, орналастырылды.

Ғалымдардың дәйекті зерттеулеріне сүйенген Дінмұхамед Ахметұлы Мәскеуге Ақдала алқабында күріш өсіріп қана қоймай, одан мол өнім алуға болатындығын табандылықпен дәлелдей білді және жоспарлы түрде қолға алды. Соның нәтижесінде Ақдала алқабын игеру-Кеңес үкіметінің республикаарлық маңызы бар үлкен жоба ретінде мақұлданды.

Ақдаланы игеру үшін орасан қаржы, адам күштеріне қоса техника қажет еді. Оның үстіне, жеме-жемге келгенде беделді ғалымдардың біразы «Ақдала алқабы климаттық жағдайында күріш дақылын өсіруге аса қолайлы емес, мол өнім алу мүмкін емес, өзін-өзі ақтамайды» деген пікірлер айтып, қарсылық та білдірген болатын. Осы тұста кімге де болса өзіне үлкен жауапкершілік алу, нартәуекелге бару-қыл көпірден өтумен бірдей еді. Ол кезде барлық істер тек Мәскеу арқылы шешілетін. Оның құзырынсыз ешнәрсе қолға алынбайтын. Соған қарамастан Балқаш елінің болашағын ойлаған Дінмұхамед Ахметұлы Қонаев тәуекелге бел байлап, өзіне үлкен жауапкершілік алды.

Егістік жерлерді тақтайдай етіп тегістеп, атыздар жасауды іс жүзіне асыру мақсатымен КСРО Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі арнаулы мекеме «Союзиливодстрой» басқармасын құрды. «Гипропроектінің» қазақ филиалы Іле өзенінен Қапшағай су электр станциясының салынып жатқанын, сыйымдылығы 23 миллиард текше метр су қоймасының жасалатынын ескере отырып, кешенді пайдаланатын күріш өсіруге жарамды жерлердің схемасын жасады. СОКП Орталық Комитеті мен СОКП Министрлер Советінің «Дәнді және басқа да ауыл шаруашылық дақылдарының тұрақты және мол өнім алу үшін жерді мелиорациялауды кеңінен өрістету туралы» шешімдерінде су құрылыстары органдарының алдына мемлекеттік маңызы зор міндет қойды.

Ол-Балқаш ауданының шөлейт даласындағы тың жерлерді игеріп, ірі күріштi аймаққа айналдыру. Осы мақсатқа мемлекет тарапынан 1,9 миллиард сом қаражат бөлінді. Оның 45,7 миллион сомы шаруашылықтар құруға, магистральдық каналдар салуға, 89,3 миллион сомы ішкі су жүйелерін ретке келтіруге, 34,4 миллион сомы егістікті тегістеуге, 35,8 миллион сомы коллекторлы дренаждар жасауға пайдаланылды.

Келешекте бұл аймақ дәндариясына айналып қана қоймай, жер қайысқан малды өлкеге айналатындығы жөнінде Алматы малдәрігерлік-зоотехникалық институтының ұйымдастыру және экономика кафедрасының меңгерушісі, профессор И.В.Чернышов келешекте аудан шаруашылықтарында 2.365 мың қой, 292,5 мың ірі қара, 41,7 мың жылқы, түйе өсіріледі. Етке өткізілетін қойдың салмағы 50-60 килограмға, ірі қара 350-370 килограмға жеткізіледі. Әр сиырдан 3000 килограмнан сүт сауу қамтамасыз етілетіні жөніндегі өз пікірімен бөліскен еді.

1968 жылдың 27 ақпанында «Бақбақты» күріш совхозының іргетасы қаланып, қызу жұмыс қарқын алып жүре берді. Тың игерудің саясатымен астаса атқарылған ұлан-ғайыр осы істі ілгерілету үшін республиканың сол кездегі бар мүмкіндігі жұмылдырылғаны белгілі. Әйгілі «Союзиливодстрой» деп аталатын мекеменің механикаландырылған су шаруашылықтары, ирригациялық жүйе қалыптастыратын инженерлік құрылымдары Ақдала алқабын игеруге жіберілді.

Жаңа шаруашылықтар құрылып, құмды өлке күріштi өңірге айнала бастаған кезде ең білікті мамандар, талапшыл да тәжірибелі басшылар іріктеліп, жаңадан ұйымдастырылған совхозға күріш өсіруде мол тәжірибелері бар Қаратал өңірінен маман кадрлар шақырылды. Оның ішінде көптеген корей халқының өкілдері отбасыларымен көшіп келіп, қоныстанды. Осыдан кейін ауданда бірінен кейін бірі жаңа күріш совхоздары ұйымдастырыла бастады. 1968 жылы Октябрьдің 50 жылдығы атындағы совхоз, 1975 жылы «Ақдала» совхоз, 1979 жылы Тыңның 25 жылдығы атындағы совхоз, 1985 жылы «Жеңіс» совхозы құрылды. Ақдала алқабы республикаға белгілі күріштi аймаққа айналды.

Дінмұхамед Қонаев Бақанас сайлау округінен 1967-1987 жылдар аралығында бес рет Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесіне депутат болып сайланды. Халық сеніміне ие болды және сайлаушылардың берген аманатына адал болды. Балқаштың берекелі жерге айналуына, сөз жоқ, Димекеңнің білікті ойы, аталық ақылы арқау болды.

«Бақанас-Алматы облысындағы Балқаш ауданының орталығы. Астанадан тұп-тура екі жүз шақырым. Әрине, арқа-басы кең адам үшін бұл ат арытып, тон тоздыра қоятын жер емес. Ал, бір қолын екі ете алмай, әрбір минөтін қасқалдақтың қанынан бетер қастерлеп, қайтсем тиімді пайдаланам деп жүрген кісіге ит арқасы қиянмен бірдей. Маған бір емес, бірнеше рет зор сенім көрсетіп, республика Жоғары Кеңесіне депутат етіп сайлаған тұста мен осы екінші жағдайды бастан кешіп едім. Соған қарамастан осынау ырысы арылмаған, ынтымағы жарасқан, халықтың қасиеті дарыған, елдің салт-санасы, дәстүрі сақталған жерге сәлем беріп қайтуға асық едім. Әлі де сол әдет, сол мінез бар», - деп Димекең өзінің «Ақиқаттан аттауға болмайды» деген кітабында осылай ой толғаған екен.

Бітім болмысына парасаты сай Дінмұхамед Қонаевтың Димекеңнің өмірден өткеніне биыл 29 тоғыз жылдың жүзі болды. Алайда оның есімі мен жасампаз істері ел есінде көмескі тартудың орнына жылдан жылға асқар шыңдай биіктей түсуде. Мемлекет басшысы Қасым – Жомарт Тоқаевтың 2022 жылғы 4 мамырдағы Жарлығымен Қапшағай қаласына Қонаев атауы беріліп, Алматы облысының орталығы атанды. Араға көп уақыт салмай 14 мамырда Балқаш ауданының орталығындағы Д.Қонаев атындағы саябаққа Димаш ағаның еңселі ескерткіші ашылды. Бұл балқаштықтардың өзі өмір сүрген күрделі уақыттың адал перзенті, артында өшпес із қалдырған ірі тұлғаға көрсеткен шынайы құрметі болды.

Балқаш ауданының халқы үшін жыл сайын ұмытылмайтын екі күн бар, бірі – Дінмұхамед Ахметұлының өмірге келген күні болса, екіншісі – өмірден қайтқан күні. Бұл күндері ерекше көңіл-күймен ескерткіш алдына жиналған көпшілік Димекеңмен кездескен, жүздескен шақтары қайта айналып келгендей ғажап әсерге бөленеді. Дінмұхамед Қонаев Балқаш ауданын айрықша жақсы көрді. Балқаш елінің келешегі үшін қолынан келген барлық мүмкіндікті жасап, қамқорлық көрсетті.

Қазаққа құдай берген «тәуба», «шүкіршілік» деген ұлы сөздер бар. Қандай биікте, биікте болса-дағы Димекең тәуба, шүкіршілік деген ұғымға терең бойлап, мұны қатты ұстанған.

«Мен тәңірі сыйға тартқан біраз жасқа келдім. Жақсыны да көрдім, жан ауыртқан күндерді де бастан кештім. Ол менің ғұмырым, бірақ бұл өмірді халықтан бөле-жара қараған емеспін. Бозбала шағымда қара бастың қам-қарекеті болса болған шығар, бірақ ат жалын тартып мінген кезден алдыма қойған бар арман, бар мақсат елмен еншілес болды, халқым. Саған қалтқысыз қызмет еттім, аманатыңа адал болдым, соңғы демім таусылғанша еліме, жеріме қызмет етуден танбаймын. Менің тірі пендеге өкпем жоқ, ал менде кеткен өкпе-наз болса, ақ басымды иіп, мың қайтра кешірім сұраймын.» деген Дінмұхамед Қонаевтың ұлылығына қалай сүйсінбейсің, қалай басыңды имейсің.

Ғұмыры аңызға айналған замана заңғары Дінмұхамед Қонаевтың өмірімен танысу, оның өмірлік ұстанымдарын зерттеу – әрбір қазақтың парызы болып қала бермек. Алланың адал елшісіндей, заманының Пайғамбары атанып, туған жерінің туын тік ұстаған, елімен бірге тыныстаған, кішілігі мен кісілігін таразы басында тең ұстаған, елімен еншілес, халқымен қанаттас, жұртымен жұптас болған Д.Қонаев есімі елімен бірге жасай беретіндігін уақыттың өзі әділ бағасын берді.

Зарыққан ӘБІЛҚАСЫМҰЛЫ,
Қазақ журналистикасының қайраткері,
Балқаш ауданының Құрметті азаматы

ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі халықтың қаржылық сауаттылығын арттыру мақсатында ашқан жобалардың бірі – FinGramota.kz оқыту сайты жеке тұлғалардың банкроттығы туралы толық түсініктеме ұсынады.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ БАНКРОТТЫҒЫ ДЕГЕН НЕ?

2022 жылғы 22 желтоқсанда мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттығы туралы» ҚР Заңына (бұдан әрі – Банкроттық туралы заң) қол қойды. Бірақ ол ресми жарияланғаннан кейін 60 күн өткеннен соң әрекет ете бастайды. Бұл дегеніңіз, қарыздары бар, сол қарыздарын өтей алмайтын азаматтардың 2023 жылғы 3 наурыздан банкроттыққа өтініш бере алатынын білдіреді.

Банкроттық туралы заң рәсімнің үш түрін көздейді, олар – соттан тыс банкроттық, сот арқылы банкроттық және төлем қабілеттілігін қалпына келтіру. Аталған рәсімдерге тек қарыз алушының өзі бастамашы бола алады, яғни несие беруші борышкердің банкроттығына өтініш беруге құқылы болмайды.

Соттан тыс банкроттық қашан қолданылады?

Қарыз алушы-жеке тұлғаның банктердің, микроқаржы ұйымдарының, коллекторлық агенттіктердің алдындағы берешегі 1600 айлық есептік көрсеткіштен (2023 жылы бұл 5 млн 520 мың теңге) аспайтын болса, онда ол соттан тыс банкроттық рәсімін қарастыра алады. Бірақ қарыз алушы төмендегідей кейбір талаптарды сақтауы керек:

- оның атына тіркелген, оның ішінде, ортақ меншіктегі мүлік болмауы керек;
- өтініш берілген күні, қатарынан 12 ай ішінде ол кредиторлардың, коллекторлардың алдында міндеттемелер бойынша төлем жасамаған болуға тиіс;
- мерзімі өткен берешек туындаған уақыттан бастап, 18 айдан аспайтын мерзімде борышкерге қатысты кредиттік шарт бойынша орындалмаған міндеттемелерді реттеу немесе өндіріп алу жөніндегі рәсімдер жүргізілген болуға тиіс;
- өтініш берілген күні ол 7 жыл бойы банкроттықты қолданбаған болуға тиіс.

Сондай-ақ соттан тыс банкроттыққа өтініш берілген күні 5 жылдан астам уақыт бойы өз берешегін өтемеген қарыз алушы – жеке тұлғалар жүгіне алады.

Алты ай бойы атаулы әлеуметтік көмек (АӘК) алатын борышкер кешіктірілген мерзімді ескерусіз аталған рәсімді қолдануға өтініш бере алады.

Аталған рәсімді қолданғаннан кейін борышкерге «банкрот» мәртебесі беріледі.

Өтінішті 2023 жылғы 3 наурыздан бастап, «электрондық үкіметтің» www.egov.kz. веб-порталы арқылы беруге болады. Қазіргі уақытта тестілеуден өтіп жатқан ақпараттық жүйе арқылы борышкердің қажетті өлшемшарттарға сәйкестігі тұрғысынан мүдделі мемлекеттік және өзге де органдардың деректерімен автоматты түрде салыстырып тексеру жүргізілетін болады.

Сот арқылы банкроттық қашан қолданылады?

Азаматтар аталған рәсімді 1600 АЕК-тен астам борыштар бойынша (2023 жылы – 5 млн 520 мың теңге) және кредиторлар алдындағы борыштардың барлық түрлері бойынша қолдана алады.

Сот арқылы банкроттық барысында борышкердің мүлкі сауда-саттық кезінде сатылады. Алайда, бұл жерде ескеретін тұстар бар. Кредитор сот арқылы банкроттық барысында борышкердің жалғыз баспанасын тек ол кепіл нысанасы болған жағдайда ғана алып қоюға құқылы.

«Банкрот болған адамдар» үшін салдары қандай?

Соттан тыс немесе сот арқылы банкроттық рәсімін қолдануға шешім қабылдаған борышкердің мыналарды білгені дұрыс:

- 5 жыл бойы қарыз және микрокредит алуға тыйым салынады (ломбардтардың микрокредиттерін алуды қоспағанда);
- қайта банкроттық болу 7 жыл өткен соң ғана мүмкін болады;
- банкрот болған тұлғаның қаржылық жағдайына банкроттықтан кейін 3 жыл бойы мониторинг жүргізілетін болады.

Алименттер бойынша, басқа адамның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды өтеу бойынша, сондай-ақ қылмыстық құқық бұзушылық бойынша шығынды өтеу жөніндегі борыштар есептен шығаруға жатпайды.

Банкроттық және төлем қабілеттілігін қалпына келтіру рәсімі туралы толық консультацияны қайдан алуға болады?

Жеке тұлғаның банкроттығы тәртібі туралы анағұрлым толық ақпарат ҚР Қаржы министрлігінің және ҚР Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің интернет-ресурстарында жарияланады.

Қосымша ақпарат алу үшін «Азаматтарға арналған үкімет» МК» КЕАҚ байланыс орталығына 1414 нөміріне (қосымша нөмір 3) не **https://t.me/SalyqBot** telegram-чатына хабарласуға болады.

Қаржылық сауаттылығыңызды Fingramota.kz-пен бірге арттырыңыз!

ПРАЗДНИК

ДАВАЙТЕ ВЕРИТЬ В ЧУДЕСА!

НОВОГОДНЯЯ ЕЛКА БЫЛА ОРГАНИЗОВАНА ДЛЯ ДЕТЕЙ-АУТИСТОВ В ДЕТСКОМ РАЗВЛЕКАТЕЛЬНОМ КОМПЛЕКСЕ «КОСМОС» В ГОРОДЕ ҚОНАЕВ. ЧТО МОЖЕТ БЫТЬ ТРОГАТЕЛЬНЕЕ СЧАСТЛИВОГО, ЗАДОРНОГО ДЕТСКОГО СМЕХА? ТАК СЧИТАЮТ И СПОНСОРЫ, ПОДАРИВШИЕ ДЕТЯМ СЛАДОСТИ, ПРЕКРАСНОЕ НАСТРОЕНИЕ, НЕЗАБЫВАЕМЫЙ ДЕТСКИЙ ПРАЗДНИК - АДМИНИСТРАТОР ДЕТСКОГО РАЗВЛЕКАТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСА «КОСМОС» ЖУЛДЫЗ ШИРБАЕВА, ДЕПУТАТ ГОРОДСКОГО МАСЛИХАТА ГОРЯНОЙ СЕРГЕЙ, ПОДПОЛКОВНИК ОДНОЙ ИЗ ВОИНСКИХ ЧАСТЕЙ НАЗАРОВ ТОЛЕГЕН.

Как переливались яркие новогодние игрушки на красавице-елке! Как блестели мохнатые снежные гирлянды и волшебные шары! От наряженной пушистой елочки невозможно было отвести взор. Что нужно для проведения детского праздника? Правильно! Искренние, чистые сердца организаторов и спонсоров, которые постарались порадовать приглашенных на торжество малышей щедрыми подарками, сердечными пожеланиями и доброй энергетикой. Особенные ребятишки на расстоянии вытянутой руки чувствуют людей - можно ли довериться гостям, пришедшим на праздник для поздравлений?

Веселые возгласы, раскованные движения детей в танцах подтверждали положительное восприятие от всеобщей праздничной суеты. Малыши радовались сказочным персонажам-аниматорам, прекрасной музыке, подобранной к празднику. Мамы с удовольствием запечатлевали видео на память, чтобы продлить при просмотре дома зажигательные моменты. Это счастье, когда у тебя появилось столько друзей, с которыми можно будет после праздника созвониться и поделиться своими детскими новостями. Было очень приятно, что сдружились и родители, которые с трепетом готовились к новогоднему празднику – шили костюмы, завивали локоны принцессам и снежинкам, разучивали с ними стихи и песни. Великий В.Гюго по этому поводу заметил: «Нет на земле гимна торжественнее, чем лепет детских уст».

Новогоднее торжество завершилось благодарственными письмами от организаторов сказочного представления - председателя Айжан Абраимовой и родителей сообщества детей-аутистов города Қонаев.

Жанар **ДАУРЕНБЕКОВА**

ПЕРВЫЙ ПРЫЖОК ДЕСАНТНИКОВ ҚОНАЕВА

В РАМКАХ ПОДГОТОВКИ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ СВЫШЕ 200 ВОЕННОСЛУЖАЩИХ АЛМАТИНСКОГО И КОНАЕВСКОГО ГАРНИЗОНОВ ВЫПОЛНИЛИ ДЕСАНТИРОВАНИЕ С ВОЗДУХА. ОКОЛО 100 СОЛДАТ СРОЧНОЙ СЛУЖБЫ СОВЕРШИЛИ ПРЫЖКИ С ПАРАШЮТОМ ВПЕРВЫЕ.

Прыжки с парашютом – основной элемент боевой подготовки воинов-десантников. Шаг в бездну с 800-метровой высоты – это не только незабываемые эмоции, но и проверка на мужество.

Десантированию предшествовало тщательное обучение. Молодые солдаты в совершенстве освоили укладку парашюта. Это чрезвычайно важная задача, к которой десантники всегда подходят со всей ответственностью.

На земле предпрыжковый курс включал в себя занятия на тренажерах воздушно-десантного комплекса, где военнослужащие отрабатывали действия в воздухе, в том числе при возможных нештатных ситуациях. Тренировки на 25-метровой вышке позволили им психологически подготовиться к прыжку, выработать бесстрашие и уверенность.

Уже на летном поле, перед посадкой в вертолет с десантниками провели инструктаж. Опытные наставники напомнили о мерах безопасности и проводили их традиционным напутствием: «Полного купола и мягкого приземления».

После приземления десантники выполнили тактические задачи.

– Десантника потому и называют десантником, а не парашютистом, потому что прыжок с парашютом – это способ доставки к месту выполнения боевой задачи. После десантирования командиры групп осуществили сбор личного состава в условленном месте и установили связь с командованием. Задачи по захвату и удержанию обозначенных объектов группы выполняли на время, – пояснил командир бригады подполковник Данияр Карманов.

Поставленные командованием задачи военнослужащие выполнили успешно. А те, кто совершил прыжок с парашютом впервые, заслужили право носить голубые береты и тельняшки, которые отличают представителей Десантно-штурмовых войск.

ПРЕСС-СЛУЖБА МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РК

ЗДОРОВЬЕ

Профессиональные заболевания – это болезни, причиной которых стали неблагоприятные факторы на производстве. Так как специфика у профессий разная, то и болезни тоже различные. Так, у продавца, преимущественно стоящего на работе, распространенные отклонения – болезни опорно-двигательного аппарата. У работников офиса – заболевания глаз и позвоночника. У шахтеров развиваются грибковые заболевания, проблемы с суставами, а из-за неблагоприятных условий труда слабая иммунная система (ОРВИ).

ПРОФИЛАКТИКА ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

Самые распространенные среди всех профессий – заболевания ЖКТ. Профилактика позволит во много раз снизить риск возникновения подобных заболеваний. «Профилактика профессиональных заболеваний – это система различных мер, которые направлены на снижение риска профзаболеваний, замедление развития уже существующей болезни, уменьшение опасности травматизма на производстве». Сегодня проблема профилактики особенно распространена во всем мире. В связи с этим вопросы диагностики, регистрации и профилактики профессиональной патологии являются далеко не последним аспектом социального благополучия общества и требуют подробного рассмотрения. Во время труда на работающего оказывают влияние факторы производственной среды и трудового процесса, они могут оказать негативное влияние на здоровье.

Однако, полное исключение неблагоприятных воздействий невозможно. Это невозможно даже в тех производствах, где используются современное оборудование, передовая технология, высокая культура производства, хорошее медицинское обслуживание. Тем более это невозможно на предприятиях, где сохраняются условия экономического кризиса, устаревшее оборудование, не современная технология. Таким образом, вопрос о профилактике профессиональных заболеваний стоит остро. Возникновение профессиональных заболеваний зависит от одновременного воздействия всех негативных факторов и от качества рабочего процесса. Все работающие обязаны приобрести гигиенические знания и навыки, выполнять требования и нормы, которые обеспечивают безопасность их труда.

Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) выделяет 3 вида профилактики заболеваний: первичную, вторичную и третичную. Термин «первичная профилактика» означает профилактику негативных факторов среди здорового населения, «вторичная профилактика» - профилактика развития болезней у населения непосредственно подверженным негативным факторам, «третичная профилактика» - профилактика прогрессирующих заболеваний для исключения серьезных нарушений и инвалидности. Первичная профилактика направлена на изучение и снижение действия негативных факторов, предупреждение развития болезней всего населения, профессиональных и возрастных групп и личностей. Вторичная профилактика направлена на снижение риска развития хронических заболеваний и их обострений, ограничений работоспособности и ограничений, уменьшения трудоспособности, так как это может привести к инвалидности и, в некоторых случаях, преждевременной смерти.

Профилактические меры: общее гигиеническое и санитарное воспитание: личное и групповое обучение работающих, консультирование пациентов и их семей навыкам, которые связаны с определенным заболеванием работника; диспансеризация для мониторинга и оценки состояния здоровья, выявление мероприятий по улучшению здоровья; курсы профилактического лечения и целевого оздоровления, в т. ч. лечебного питания, лечебной физкультуры, медицинского массажа, санаторно-курортного лечения; медицинское консультирование по изменениям в состоянии здоровья, создание правильного восприятия изменившегося состояния здоровья; уменьшение влияния факторов экологического и профессионального риска; поддержание трудоспособности, адаптация в профессиональной и социальной среде, создание условий правильной жизнедеятельности пострадавших от несчастных случаев и заболеваний на производстве.

Р. ТАТТЫБЕКОВА, главный специалист РГУ «УСЭК города Қонаев»

ЖҰҚПАЛЫ ЕМЕС АУРУЛАР

Экономикасы мықты ел құру үшін дені сау ұлт тәрбилеу маңызды. Қазақстандықтардың денсаулық көрсеткіштерін әлемдегі дамыған елдердің деңгейіне жеткізудің негізгі бағыттарының бірі қоғамдық денсаулық сақтау жүйесін қалыптастыру және дамыту болып табылады. Тұрғындардың әл-ауқатының өсуі табыс пен тұрмыс сапасын арттыруда. Қоғамдық денсаулық сақтау жүйесінің негізі - мемлекеттің пен қоғамның халық денсаулығына бірлескен жауапкершілігі және аурушаңдықтың алдын алу.

Созылмалы жұқпалы емес аурулардың ішінде негізгі аурушаңдықтың көрсеткіштерін құрайтындар: қан айналымы жүйесінің аурулары, қатерлі ісіктер, жарақаттар мен уланулар, қант диабеті, өкпенің созылмалы аурулары, семіздік. Созылмалы жұқпалы емес аурулардың дамуы көптеген себептермен анықталады: энергетикалық құндылығы жағынан бай, ал коректік заттектер қаныққан және транс-майлардың, қант пен тұздың мөлшері жоғары болатын өнімдерді шамасынан артық тұтыну, көкөністер мен жемістерді жеткіліксіз тұтыну, дене белсенділігінің төмен деңгейі, салауатты өмір салтының ережелерін ұстану және ол үшін қажетті жағдайдың болуы жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың қаупін азайтады.

Жұқпалы емес аурулардың алдын алудағы салауатты тамақтанудың, дене белсенділігінің, салауатты өмір салтының рөлі. Жұқпалы емес аурулар - жүрек-қантамыр аурулары, семіздік, диабет, қатерлі ісіктер Қазақстанда және бүкіл әлемде әлеуметтік мәнді саналады, себебі, олар адамдардың көпшілігін мүгедектікке және мезгілінен бұрын өлім-жітімге ұшыратады, және олардың таралуы жыл сайын арта түсуде. Темекі, физикалық белсенділіктің төменгі деңгейі, ішімдікті теріс пайдалану, дұрыс тамақтанбау, күйзелісті жағдайлар және дене салмағының артық болуы – мұның барлығы жұқпалы емес аурулардағы өлім жағдайын күшейтеді. Қазіргі таңда тамақтану мен созылмалы инфекциялық емес аурулардың негізгі дамуының арасындағы байланыс ғылыми дәлелденген.

Дұрыс тамақтану – өз денсаулығы мен жақындарына қамқорлық жасайтын қазіргі заманғы әрбір адамның өмір салты болуы керек.

Бұл дегеніміз - салауатты тамақтану және дене белсенділігі осы барлық қатерлі аурулардың пайда болу қаупін азайтады, жұқпалы емес аурулардың алдын алудың негізін құрайды. Алдын алуға болатын сырқаттардан емделгенге қарағанда олардың алдын алу көмегімен денсаулықты сақтау барлық жағынан алғанда аса тиімді.

М. БИДАХМЕТОВА, «Қонаев қаласының СЭББ» РММ жетекші маманы

ОТКЛИК

НЕ МОГУ ОСТАВАТЬСЯ РАВНОДУШНЫМ...

Статью Лавровой А.И. «Подростки в водовороте жизни», опубликованную в газете «Nurly Olke» за №45-46 от 17.11.22 г., я перечитывал несколько раз с карандашом в руке и с неодолимой тревогой в душе… Не смог я оставаться равнодушным к проблеме, затронутой Альбиной Ивановной, ибо в своё время мне длительное время пришлось работать с подростками и в общеобразовательной школе, и в системе профессионального обучения. Думаю, что мои размышления, мои воспоминания заставят призадуматься многих родителей, учителей, воспитателей о принятии серьезных (а не на бумаге) мер в воспитании своих детей.

Сегодня дети не знают нашего пережитого горя: они одеты, обуты, накормлены, и, конечно же, в ребячьей среде не должно быть ни правонарушений, ни лени, ни чёрствости. А для этого с ними надо много работать, знакомить с правдивой историей, пережитой нами, людьми старшего поколения, и с самого раннего возраста приучать к труду.

В 1-й класс я пошёл с 9 лет (нечего было одеть, обуть). Отца помню тогда, когда он поездом с Дальнего Востока проезжал на Запад воинским эшелоном в составе Сибирской дивизии через город Новосибирск, где мы жили. Забежал отец на несколько минут проведать нас и попрощаться. Обнял свою супругу, нашу маму, каждого из нас погладил по головке, младшую 3-х месячную дочь подержал на руках, выложил на стол свои запасы сахара, ещё раз всех обнял, пообещав вернуться вскоре с победой.

Через несколько месяцев мать получила извещение о гибели нашего отца: он погиб смертью храбрых в боях с немецкими захватчиками под городом Бобруйском в Белоруссии.

Мама, Анна Антоновна, воспитывала нас одна, и я, как старший, с 6-ти лет помогал по хозяйству, присматривая за младшими братом и сестрой, а позднее помогал ей по уходу за ранеными в военном госпитале. Бывал и подпаском у пастуха коров колхозного стада...

В 7-ом классе я стал членом ВЛКСМ, затем поступил в Ремесленное училище(РУ), и с этого момента, с 16-ти полных лет, начался официальный отсчёт моей трудовой деятельности. В РУ, где обучали не только профессиям по металлообработке, я выбрал профессию токаря. Надо отметить, что, несмотря на трудное послевоенное время, профессиональному образованию тогда уделялось большое внимание. Все классы, мастерская были оборудованы и обеспечены всем необходимым для качественного обучения учащихся.

Перед началом занятий директор РУ провёл экскурсию с нами по училищу, рассказывая при этом, что в годы войны ребята, такие как мы, изготавливали на своих станках мины и снаряды - для фронта и для Победы! Дал директор каждому из нас подержать тяжёлые отлитые заготовки, и мне захотелось еще быстрее встать у станка. Мастер производственного обучения хорошо знал свое дело, обращался с нами по-отечески, ведь многие из нас росли без отца, несколько ребят были детдомовцами. С нами он ладил, если делал замечание за промахи, то не публично, а за успехи мог похвалить отличившихся вслух, мы за это его уважали. Он кропотливо учил нас точить детали малогабаритного токарного станка для машиностроительного завода по чертежам с использованием измерительных инструментов, а в мастерской станков было больше, чем учащихся. А нас было 25! Таким образом, в изготовление деталей и сборку станков вовлекались все учащиеся училища, и впоследствии мы видели результат своего труда.

Правда, интересно? Причем, в последние 3 месяца учёбы многие ребята получали до 30% заработанной суммы. За 10 дней до выпускных экзаменов мы проходили серьёзнейшую практику в цехах завода. Мне довелось проходить практику в инструментальном цехе Авиационного завода на специальном токарном станке для инструментального производства под присмотром опытного рабочего с высоким разрядом. По окончании практики от наставника получил тёплые слова одобрения, и квалификационная комиссия присвоила мне квалификацию токаря-универсала 4-го разряда. По распределению я начал работать на Авиационном заводе имени В.П. Чкалова в Новосибирске. Здесь изготавливались детали для сборки кабины катапультирования и шасси для самолётов-истребителей. Я часто прислушивался к шуму пролетавшего над заводом самолёта и очень гордился тем, что в нём были выточенные мной детали.

Я не останавливался на достигнутом и поступил в 8-ой класс заводской Школы рабочей молодёжи. В те времена для учащихся ШРМ, работающих на заводе, предоставлялся оплачиваемый свободный от работы день. Уставал? Да, уставал, но успевал заработать и учиться. Начал приносить деньги домой, матери. Через год получил 5 разряд токаря. При всей своей загруженности я вместе с другими ребятами по заводскому графику выходил в составе ДНД с красной повязкой с удостоверением члена ДНД. Наиболее активные члены ДНД поощрялись заводским руководством и комитетом ВЛКСМ либо бесплатной путевкой в дом отдыха, либо путевкой в заводской профилакторий или дополнительным 3-х дневным отпуском.

По окончании 10-ти классов ШРМ по рекомендации комитета ВЛКСМ завода и начальника цеха мне дали направление для поступления в техникум. В те же годы меня приняли в кандидаты, затем в члены КПСС. Техникум закончил без особых трудностей, успешно, получив квалификацию «техника-технолога по обработке металлов резанием». Через несколько лет моей работы в цехе я был переведён во вновь созданный при заводе Учебный комбинат технологом с правом преподавания технических дисциплин в рабочее время. В этот же период меня избрали секретарём партийной организации Учебного комбината Авиационного завода имени В.П.Чкалова.

Я поступил в Новосибирский институт Народного хозяйства на заочное отделение по специальности «Планирование промышленности». Отработав на заводе 19 лет, я решил поменять место жительства и работу и переехал в Казахстан, в город Капчагай, где был назначен управляющим первого и единственного в то время

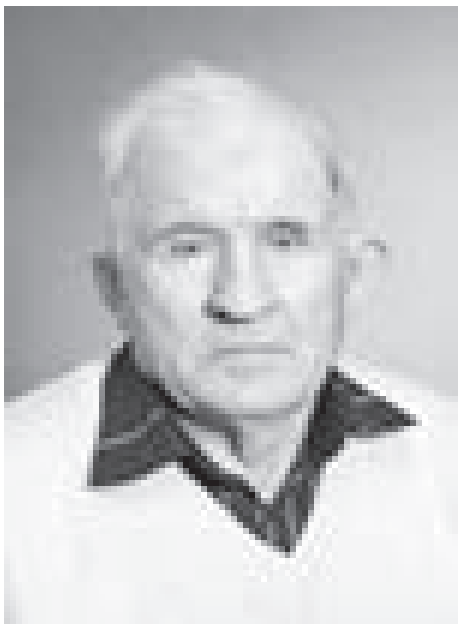

домоуправления. Трудно было, но работу домоуправления вскоре оценили, многие работники домоуправления, и я в том числе, получили квартиры. Я был избран депутатом Капчагайского городского Совета депутатов трудящихся по 43 избирательному округу. Работа в домоуправлении была не из лёгких, тем не менее, я продолжал учиться и периодически выезжал в Новосибирский институт сдавать зачеты, курсовые, на установочные сессии, навестить свою мать, родственников, использовал свои права на самолёт с оплатой 50% стоимости билета в оба конца, с сохранением зарплаты по месту работы, по предъявлению вызова из института.

Получив диплом по специальности «Планирование производства», я перешёл работать нормировщиком в ПМК Иливодстроя, но через год меня пригласили на построенный фарфоровый завод старшим нормировщиком с перспективой на должность начальника ОТиЗ уходящего вскоре на пенсию его руководителя.

На этом же заводе работала моя супруга, вначале мастером комплектно-упаковочного цеха, вскоре стала начальником этого же цеха. Затем через некоторое время ее назначили начальником отдела сбыта. В эти же годы она, сдав вступительные экзамены, поступила в Московский институт легкой промышленности – на заочное отделение. 3 года обучалась на филиале этого института в Алматы, а два последние года ездила в Москву. Я же работал и постоянно учился - участвовал в работе семинара по обмену опытом в Москве, в салоне Выставки народного хозяйства, несколько раз посещал Московский и Рижский фарфоровые заводы, был на учёбе на Автовазе в городе Тольятти.

Но однажды, при неблагоприятной психологической обстановке на КФЗ, после ухода директора завода Выборного А.Г., при новом директоре, прибывшем из Москвы, при ослабевшей производственной дисциплине на КФЗ по вине начальника ремонтного цеха и его ученика-практиканта после проведения электросварочных работ фарфоровый завод сгоре. По решению ЦК КПК и правительства Казахской ССР было организовано производство для рабочих, оставшихся без работы после пожара на КФЗ. В короткие сроки было открыто производство по выпуску изделий радиотехнического назначения под вывеской «Капшагайский филиал Алматинского электротехнического завода». Моё образование и производственный опыт пригодился и на филиале - я был назначен начальником технического отдела, вёл по совместительству подготовку рабочих кадров: токарей, фрезеровщиков.

Работая, обучая, я продолжал и сам учиться: бывал в командировке в Иркутске по обмену опытом, на Ленинградском производственном объединении. На филиале сложился хороший дружный коллектив ИТР и рабочих. Неоднократно по графику выходили после работы дежурить по городу в составе ДНД во главе с парторгом Сатпаевым А.Б.

Филиал «обрастал» новыми производственными цехами и готовился к выпуску более серьёзной продукции оборонного значения. Но в результате деятельности первого президента СССР Горбачева началось всеобщее разоружение. Сократились заказы для завода, следовательно, нечего было производить и на Капчагайском филиале. Филиал «продержался» еще год, затем я переводом ушёл в ПШ-20 преподавателем токарного и слесарного дела, после чего меня назначили учителем трудового обучения в школу №4.

В то время мастерские в школе были оснащены неплохо: в мастерской по обработке древесины для учащихся 5-7 классов были столярные верстаки, сверлильный станок, все необходимые инструменты и древесина, разнообразие инструментов. Во второй мастерской, где приобретали профессии учащиеся 8-9 классов, стояло несколько металлорежущих станков, был необходимый запас инструментов, слесарные верстаки с большими заводскими тисками. Десятиклассники проводили занятия по приобретению разных профессий в МУПК. В течение 1-ой четверти мы с ребятами преобразили мастерскую: при согласии директора школы Хитрухиной В.А мне удалось приобрести списанный, но ещё действующий токарный станок, переоборудовали ученические места, оснастив ученическими тисками. В нерабочее время на строительных участках ПТП, рисового завода, с разрешения их руководителей, я всегда находил металлические отходы этих производств.

Несколько руководителей оплатили мне счета на приобретения 30 наборов различных напильников, резцов и ранее указанных ученических тисков, другая строительная организация сварила 2 больших верстака. Ребята изготавливали конкретные детали и изделия, как то: сапёрные лопатки, небольшие молоточки, кернера и многое другое. Очень интересно было ребятам, и я был доволен, что после занятий уходили они с моих уроков с улыбкой. Двоек я никогда не ставил, если кто-то небрежно выполнил моё задание, я отводил его в сторонку и делал замечание ему одному, а если у кого-то получилось лучше, чем у других, хвалил публично.

Ежегодно ребята участвовали в выставках технического творчества, куда отбирались лучшие работы, выполненные в течение года. Я считал и считаю, что подростку необходимо прививать уважение к труду и научить что-либо сделать своими руками. И неслучайно мои бывшие ученики спустя много лет узнают меня и благодарят за то, что я не зря учил их уважать труд. Многие стали ходить после уроков на нашу станцию технического творчества, ремонтировали, паяли, сверлили, клеили, строгали, собирали из подручного материала солнечные батареи, которыми обогревались их ПДУ, водили свои картинги на своём полигоне… Где это всё сегодня?! Где?! Работникам Отдела городского образования необходимо задуматься над тем, какое удовольствие и старание к познанию отобрано в наши дни у детей…

Через несколько лет меня пригласили занять должность зам. директора МУПК по учебно-производственной работе, я не отказался (директором тогда был Фёдоров В.Г.), мы готовили токарей, слесарей, электросварщиков, водителей автомобилей, трактори-

стов, строителей, медицинских сестёр, на курсах бухгалтеров я преподавал основы рыночной экономики. Однажды мне пришлось побывать в одной воинской технической части. Начальник мастерской, подполковник с инженерным образованием, с горечью сказал мне, что среди новобранцев нет сегодня ребят, имеющих навыки механической обработки металлов со знанием измерительных инструментов. А ведь это стратегический запас в обороноспособности нашей Республики…

Статья А.И.Лавровой «Подростки в водовороте современной жизни» задела за живое… И я, как человек, работавший на оборонном заводе, посетил несколько школ и многопрофильный колледж. Поскольку я не имел полномочий их проверять, я только пообщался с учителями трудового обучения этих школ. В одной из них при входе стоит стол с изделиями художественного творчества. Красиво - не спорю. Но эта работа внеурочная в кружках после занятий, а где хотя бы близкое отношение к техническому труду? В Советское время в этой школе было разнообразное металлорежущее, деревообрабатывающее оборудование, ученические столы, верстаки с тисками, инструменты (всё настоящее, передовое), а где оно сейчас, куда исчезло?

Учитель этой школы, владеющий терминами трудового обучения, грамотный, наверное, постеснялся (или ему не разрешают?) показать мастерскую и чем они занимаются на уроках труда. Мне стало ясно, что трудовое обучение, как таковое, здесь не проводится, а представленные поделки художественного творчества являются показухой, пусканием пыли в глаза. И хочется спросить представителей отдела образования, почему они не придают этому большого значения? Посещают ли школы с целью проверки качества проведения уроков труда, умеют ли учащиеся держать молоток в руках, готовясь к защите Отечества? В советское время я встречался с инспектором ОблОНО по трудовому воспитанию , и мы решали с ним некоторые очень важные вопросы. Сегодня особенно нельзя забывать, что город Қонаев растёт и развивается и что рабочие люди с техническими профессиями очень востребованы. В другой школе, видимо, завуч, вообще не стал говорить на тему трудового обучения. Мне стало неудобно и стыдно за такое обращение со старшими. В следующей школе - такая же ситуация. Станки есть, но отключены, стоят в консервации в складском помещении. Как такового, трудового обучения не существует. Чем занимаются ребята 10-11-х классов?

Я не называю фамилии учителей, адреса школ, чтобы не навлечь гнев на них со стороны их директоров. Пусть займутся этим отдел образования, родители этих детей, гор.военкомат, комиссия по делам несовершеннолетних, отдел внутренней политики и другие лица, отвечающие за трудовое и семейное воспитание подростков в нашем городе.

Намного лучшее положение во многопрофильном колледже. Это учебно-профессиональное учреждение находится в образцово чистом, с точки зрения эстетики и культуры, состоянии как внешне, так внутреннее. И.о. директора Алима Азизовна встретила меня гостеприимно, вежливо. Познакомила меня со старшим мастером (бывшим выпускником этого же колледжа), с другими мастерами. Они ознакомили меня со всеми мастерскими производственного обучения и, с содержанием в них оборудования и инструментов. Все мастерские соответствуют требованиям техники безопасности и охраны труда, оснащены всем необходимым оборудованием, наглядными пособиями, материалом и инструментами для обучения специалистов по металлообработке, автомехаников, образцами изделий и деталей, которые смогут выполнить на производственных упражнениях. При общении с мастерами выяснилось, что они грамотные в своём деле и с большим желанием учат учеников изготавливать конкретные детали, изделия по чертежу, с использованием измерительных инструментов. Ведь много изделий, деталей можно реализовать через строительные магазины и приобретать необходимые инструменты, поощрять особо одаренных или малоимущих, мастеров производственного обучения. Ведь могли же мы, учащиеся РУ, в советское время самостоятельно изготавливать детали и собирать токарные станки. Почему нельзя сегодня производить готовую продукцию? Этим должен заняться Департамент профессионального обучения, ибо это нужно Республике.

Что касается курсов по повышению квалификации учителей школ, преподавателей и мастеров колледжей, то этому вопросу должны уделять особое внимание не только департаменты образования, но и в самом Министерстве. Не секрет, что курсы по повышению квалификации порой проводятся формально, и я был тому прямым свидетелем.

Школа сегодня лишена права привлекать учащихся к уборке территорий и школьного здания, и потому я с чувством горестной ностальгии говорю о том, что в советское время школа с 1-го класса была самая лучшая (без ЕНТ, ЕГЭ и без платных репетиторов, без многочисленных образовательных частных центров, работой которых никто серьёзно не интересуется).

Настало время, когда мы всем миром должны серьёзно заняться и семейным воспитанием. Раньше каждая семья выписывала журналы, где давались советы по воспитанию детей разного возраста, в школах работал родительский лекторий, а сегодня всё пущено на самотёк. И потому мне очень хочется привести пример образцовой семьи в нашем городе – это семья Ариповых. Марат Амиралиевич и его супруга Нагира Каппаровна - воспитанные, доброжелательные, не кичатся тем, что Марат - многократный чемпион по каратэ и уважаемый человек в городе. Их дети: Дидар и Айгерим - тоже чемпионы по этому виду спорта, внимательны и дружелюбны к окружающим, особенно к пожилым. Вот таким людям, таким семьям должно принадлежать будущее.

Рекомендую всем принять приглашение Лавровой А.И. к разговору о подростках, брошенных нами в водоворот современной жизни. Мы все, погруженные слишком в прошлое или будущее, упускаем настоящее, проходим мимо возможностей, не видя их, не чувствуя и не понимая их, забывая о том, что мы не имеем права поворачиваться спиной к происходящему, к молодежи, от которой зависит будущее нашей страны, будущее всего мира. Об этом болит моя душа, и я благодарю правительство за то, что, попав в программу «Дети войны», в честь 75-летия Победы над фашизмом, Капчагайский Совет ветеранов вручил мне Юбилейную медаль, а в Собесе сообщили о ежемесячной надбавке к моей пенсии. Значит, я жил и живу не зря…

Желаю всем Добра и Справедливости! Надеюсь, что мы все вместе сумеем построить новый Казахстан, во что твёрдо верит наш Президент Касым-Жомарт Токаев. Всем – удачи!

Владимир ЮГОВ,
пенсионер

«СОТ ОРГАНДАРЫНАН ШЫҒАТЫН РЕСМИ ҚҰЖАТТАРҒА АПОСТИЛЬ ҚОЮ» ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІ КӨРСЕТУ ӨЗГЕРІСТЕРІ

2022 жылы 30 қарашада «Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою» жөніндегі мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларына өзгерістер енгізілді.

Осы қағиданың негізгі өзгерістерін Сіздердің назарларыңызға жеткіземіз.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу үшін жеке және заңды тұлғалар (бұдан әрі - көрсетілетін қызметті алушы) көрсетілетін қызметті берушіге «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ (бұдан әрі - Мемлекеттік корпорация) арқылы қағаз тасығышта не «электрондық үкіметтің» веб-порталы www.egov.kz (бұдан әрі - портал) арқылы электронды түрде, не Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жанындағы Соттардың қызметін қамтамасыз ету департаментінің (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының аппаратының) кеңсесі арқылы осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша апостиль қоюға өтінішті осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес «Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою жөніндегі» мемлекеттік көрсетілетін қызмет Тізбесінің (бұдан әрі - Тізбе) 9-тармағында көрсетілген құжаттарды қоса бірге береді.

Мемлекеттік қызмет көрсету процесінің сипаттамасын, нысанын, мазмұны мен нәтижелерін, сондай-ақ мемлекеттік қызмет көрсету ерекшеліктерін ескере отырып, өзге де мәліметтерді қамтитын мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар Тізбеде берілген.

Облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада орналасқан Мемлекеттік корпорация филиалдары бөлімінің қызметкері құжаттар келіп түскен күні құжаттарды дайындауды жүзеге асырады және оларды көрсетілетін қызметті берушіге жіберу үшін Мемлекеттік корпорацияның курьеріне береді. Егер Мемлекеттік корпорация филиалдарының бөлімдері басқа елді мекендерде орналасқан жағдайда, Мемлекеттік корпорацияның жинақтаушы секторының қызметкері (маманы) құжаттар келіп түскен күні оларды дайындауды жүзеге асырады және құжаттарды көрсетілетін қызметті берушіге қағаз түрінде Мемлекеттік корпорацияның курьері не пошта байланысы арқылы жіберуді 2 (екі) жұмыс күні ішінде қамтамасыз етеді.

Мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту туралы көзделген негіздер болған кезде көрсетілетін қызметті беруші көрсетілетін қызметті алушыға алдын ала шешім, сондай-ақ көрсетілетін қызметті алушыға алдын ала шешім бойынша позициясын білдіру мүмкіндігі үшін тыңдауды өткізу уақыты, орны және тәсілі туралы хабарлайды.

Қағиданың жаңа өзгерістері мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыруға бағытталған. Қағиданың өзгертілген толық мәтінімен Алматы облыстық сотының ресми сайтының «Мемлекеттік қызмет» бөлігінде таныса аласыз.

ИЗМЕНЕНИЯ ПО ОКАЗАНИЮ ГОСУДАРСТВЕННОЙ УСЛУГИ «АПОСТИЛИРОВАНИЕ ОФИЦИАЛЬНЫХ ДОКУМЕНТОВ, ИСХОДЯЩИХ ИЗ СУДЕБНЫХ ОРГАНОВ»

30 ноября 2022 года в правила оказания государственной услуги «Апостилирование официальных документов, исходящих из судебных органов» были внесены изменения по оказанию данной услуги. Представляем Вашему вниманию одни из основных изменений, вышеуказанных правил.

Для получения государственной услуги физические и юридические лица (далее – услугополучатель) подают услугодателю заявление на проставление апостиля с приложением документов, указанных в пункте 9 Перечня основных требований к оказанию государственной услуги «Апостилирование официальных документов, исходящих из судебных органов» (далее - Перечень) согласно приложению 1 к настоящим Правилам на бумажном носителе через НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее - Государственная корпорация), либо в электронном виде через веб-портал «электронного правительства» www.egov.kz (далее - портал), либо через канцелярию Департамента по обеспечению деятельности судов при Верховном Суде Республики Казахстан (аппарата Верховного Суда Республики Казахстан) по форме, согласно приложению 2 к настоящим Правилам.

Основные требования к оказанию государственной услуги, включающие характеристику процесса, форму, содержание и результаты оказания, а также иные сведения с учетом особенностей предоставления государственной услуги, изложены в Перечне.

Работник отдела филиалов Государственной корпорации, расположенных в областных центрах, городах республиканского значения и столице, в день поступления документов осуществляет подготовку документов и передает их курьеру Государственной корпорации для направления услугодателю. В случае если отделы филиалов Государственной корпорации расположены в других населенных пунктах, работник (специалист) накопительного сектора Государственной корпорации осуществляет подготовку документов в день их поступления и обеспечивает направление документов услугодателю в бумажном виде через курьера Государственной корпорации либо почтовую связь в течение 2 (двух) рабочих дней.

При наличии оснований, предусмотренных для отказа в оказании услуги услугодатель уведомляет услугополучателя о предварительном решении об отказе, а также времени, месте и способе проведения заслушивания для возможности услугополучателю выразить позицию по предварительному решению.

Новые изменения в правилах направлены для улучшения качества оказания государственной услуги. С полным текстом измененных правил Вы можете ознакомиться на официальном сайте Алматинского областного суда в разделе «Государственная услуга».

ПРЕСС СЛУЖБА АЛМАТИНСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ

Удостоверение № 3020218/570 на награждение подвеской «Күміс алқа», выданное 27 октября 2021 года на имя Джумагуловой Жолдыгуль Копбаевны в связи с утерей, считать недействительным.

Свидетельство о праве собственности № 1018 от 11 апреля 2022 года по адресу: г. Қонаев, 5 мкр., д.48 А, кв.3, выданное на имя Бегадаковой Ганьи Сайлауовны, в связи с утерей, считать недействительным.

Договор найма жилья по адресу: г. Қонаев, микрорайон «Жулдыз», дом № 5 кв.47, выданный на имя Шокакова Бахытжана Адильбековича, считать недействительным.

НАСЛЕДСТВО

Ввиду открытия наследства после смерти гражданина Шамсиева Хасанджона Эргашевича, умершего 7 июля 2022 года, просим всех наследников обратиться к нотариусу Ахметову Ермеку Анваровичу по адресу: г. Қонаев, 2 мкр., дом 16, кв.38 или по телефону: 8 707 835 3000.

Ввиду открытия наследства после смерти гражданки Липустиной Аллы Ильиничны, умершей 12 августа 2022 года, просим всех наследников обратиться к нотариусу Бахтияровой Назгуль Сейткожаевне по адресу: г.Қонаев, 1 мкр., дом 41 «Б» (рядом с ЦОНом) или по телефону: 8 747 656 4278.

Открылось наследственное дело после смерти гражданина Алиева Шындаулета, умершего 16 октября 2022 года, Наследникам просим обратиться до 16 апреля 2023 года к нотариусу Бахтиярову Азамату Сейткожаевичу, по адресу: Алматинская область, город Қонаев, микрорайон 4, дом 29. Тел. +7 778 890 4242.

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

Жазушы, қоғам қайраткері, танымал саясаткер Әбдіраш Әбдірайымовтың: - Дана қазақ «болар елдің баласы бірін-бірі батырым деп қолпаштайды» деген екен. Қоғам қайраткері, публицист, ақын, «Патриоттық қозғалыс «Желтоқсан ақиқаты» республикалық қоғамдық бірлестігінің Алматы облысының төрағасы Ізтілеу Тойшыбайұлы жайлы көп айтуға да, қысқа айтуға да болады. Қысқасын айтсақ, тоқетері оған Қапшағай қаласының да, Балқаш ауданының да Құрметті азаматы атағын беретін кез жетті,-деп осыдан бірнеше жыл бұрын айтқаны бар еді.

Оның бір тілегі 2021 жылы орындалып, Ізаға «Қонаев қаласының Құрметті азаматы» атағына ие болды. Биылғы Жаңа жыл қарсаңында Әлем Халықтары Жазушылар және Қазақстан Жазушылар одақтарының мүшесі, газеттің белсенді оқырманы әрі жанашыры Атымтай жомарт ағамыз «Балқаш ауданының Құрметті азаматы» атағына ие болды деген ақжолтай сүйінші хабар бізге де жетіп, қуанып жатқан жайымыз бар.

Құрметті Ізтілеу Тойшыбайұлы туған жердің құрметті азаматы болған марапатыңыз құтты болсын. Сізге ұзақ ғұмыр, зор денсаулық, отбасыңызға құт – береке, амандық тілейміз. Қаламыңыз қарымды, шабытыңыз арынды, шығармашылығыңыз табысты болсын.

Құрметпен, «Нұрлы өлке» газеті редакциясының ұжымы

ҚОЯН ЖЫЛЫ БАҚ БЕРСІН!

Есік ашып келген бұл,
Қоян жылы бақ берсін.
Әрбір үйге бақытын,
Қуанышын ап келсін.
Қоян жылы жақсылық,
Орнай берсін лайым.
Берсін Алла сәтті күн,
Күлім қағып күн, айың.
Жаратқаным жар болып,
Жақсы күндер жалғасын.
Уайым-қайғы беретін,
Қиындықтар болмасын.

Қоянның аппақ ақ қысы,
Жылы күнін арнасын.
Ал көктемі жайлы боп,
Су тасулар болмасын.
Жазы болса салқын боп,
Қуанышын арнасын.
Күзі келсін күлімдеп,
Көңілде мұң болмасын.
Қоян жылы жақсы боп,
Бар жақсысын арнасын.
Отбасы аман-есен боп,
Шаттығыңды жалғасын.

Бала-шаға аман боп,
Канаттары талмасын.
Биікке өрлеп лайым,
Қыран құстай самғасын.
Ел ертеңі күшті боп,
Ауру, сырқау болмасын.
Қазақ елі жанданып,
Көңілге нұр орнасын.
Жаңа жылдың ақ таңы,
Таба берсін жалғасын.

Жібек ИСКАКОВА

БӨРІСЫРҒАҚ ЖАЙЫНДА НЕ БІЛЕМІЗ?

Қазақ әр жыл мезгілінен бөлек олардың ішінде белгілі бір уақытта ерекшелеп отырған. Сондай болжамдардың бірі қазіргі қаңтар айына да айтылғанын білеміз. Мысалы қаңтардың соңғы 15-29-сы күндеріндегі аяз қыс «шілдесі» деп аталады. Бұл кезде қыс күшіне еніп, түкірік жерге түспейтін сақылдаған сары аяз болады. Соған байланысты қазақтар мұны «Қыс шілдесі» деп бейнелі түрде атаған. Өйткені малды да, жанды да қыс аязы қаңтарып, әбігерге салады. Халық есепшілері болса, Үркер мен Ай арасындағы бұрыш тіктөртбұрыш жасап орналасса, қыс шілдесі уақыты басталады деп есептеген.

Ал біздің жоғарыда айтқан дерегімізге тұспа-тұс келетін болжам – Бөрі сырғақ. Бөрісырғақ уақытында қаңтар айындағы ат құлағы көрінбейтін борандар соғады. Қаңтардың қатты аязы 18-інен 19-ына қараған түні қасқырдың арланы мен қаншығы жұптасады.

Жалпы, осы түн әлемдегі барлық заттың тазару түні, әсіресе судың ең тазаратын уақыты. Көпті көрген көнекөз қариялар қасқырлардың жұптасуына орай қаңтардың осы түнін «Бөрі сырғақ» деп атайды. Сырғақ деудің себебі қатты соққан бораннан қар үстінде ештеңе тұра алмайды сырғанап ұшып кетеді.

Бөрсырғақта даланың қожасы – қасқыр. Бір есептен, сырма ізін жасырады. Бір жағынан, саршұнақ аяздан кейін қар әбден қатады. Көбік қарда құнұзаққа қуып, сілесін қатыратын жүйріктің де бұл мезгілде тауы шағылады. Өйткені әншейінде омыраулатып жететін аттың сидаң сирағын қар көтере алмауы мүмкін. Малтығып қалады. Ал бөрі сол қардың үстімен жортып кете береді.

Ертеде бабаларымыз балаларды қасқырдай батыр болады деп осы күнгі сумен нәрестені қырқынан шығарып, көшпенді халық болған соң таңғы төрт-бестерде бұлақтың таза суын ішкен. Қашан да сенімге сай дәстүр қалыптастырған қазақтың, жалпы түркі халқының жүректілігі де осындай болар. Тіпті, Көк түріктің дүниеге келген күнін де дәл осы күнмен байланыстырады.

ҚАДІРМЕНДІ ОҚЫРМАН, ҚЫМБАТТЫ ҚОНАЕВ ӨҢІРІНІҢ ЖҰРТШЫЛЫҒЫ!

Қалалық «Нұрлы өлке» газетінің редакциясы Жаңа жылдан кейін оқырмандар тарапынан түсіп жатқан өтініш – тілектерді ескере отырып, Қонаев тұрғындарын ақпаратпен қамтуды жыл соңына дейін жалғастыра беру керек деген шешімге келдік.

Қала аймағының тыныс-тіршілігін, күнделікті болып жатқан жаңалықтарын сіздермен бірге бөлісетін бірден бір басылым, ол «Нұрлы өлке» газеті. Сіздердің қуаныштарыңызға бірге ортақтасатын, жоқтарыңызды бірге іздесетін, арыз-шағымдарыңызға құлақ асатын да, шырылдап шындыққа араша түсетін төл басылымдарыңыз «Нұрлы өлке» болмақ.

Газетке жазылу «Қазпоштаның кез келген бөлімшелерінде және редакцияда жүргізіледі.

Жазылу бағасы 6 айға – 2345 теңге 52 тиын, 1 жылға – 4691 теңге, 04 тиын. Индекс 66109.

Жазылым ақысын 8 705 181 4196 нөміріне Каспий голд арқылы да төлеуге болады.

«НҰРЛЫ ӨЛКЕ» газетінің редакциясы

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАНДАР МЕН ЖАРНАМА БЕРУШІЛЕР!

Егер сіздер қалалық «Нұрлы өлке» газетіне жарнама, хабарландыру, құттықтау, көңіл айту, еске алу, мақала бергіңіз келсе мына телефондарға хабарласыңыз:
2-83-80, 8 777 064 8369, 8 705 181 4196.
Электронды пошта: Е – mail: nurliolke@mail.ru

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ, ПОДПИСЧИКИ И РЕКЛАМОДАТЕЛИ!

Если вы хотите разместить объявление, поздравление, соболезнование, некролог, благодарность, статью в городскую газету «Нұрлы өлке», обращайтесь по телефонам:
2-83-80, 8 777 064 8369, 8 705 181 4196.
Электронная почта: Е – mail: nurliolke@mail.ru

ГАЗЕТ ҚОЛЫҢЫЗҒА ТИМЕСЕ...

Біздің газетімізді сіз белгісіз себептермен уақытында ала алмай жатсаңыз, газет редакциясына
2-83-80, 8 777 064 8369, 8 705 181 4196.
Телефондарына хабарласуларыңызды сұраймыз.

Газет редакциясы

ЕСЛИ ГАЗЕТУ НЕ ПОЛУЧИЛИ...

Если вы по неизвестным причинам не получили очередной номер нашей газеты, просим позвонить в газетную редакцию по телефонам:
2-83-80, 8 777 064 8369, 8 705 181 4196.

Газетная редакция

ЕЛ АУЗЫНДАҒЫ ӘҢГІМЕ

БІРІН-БІРІ БАЙҚАМАЙТЫН ЖҰПТАР БАР

Баяғыда бір қыз көзі қыли кісіге тұрмысқа шығыпты. Кісі өзіне жараса дәулетті екен. Екеуі тату-тәтті күн кешіп жатады. Араға жеті-сегіз жыл салып малына жұт тиіп, байлығынан айырылады. Тұрмысы жұтап, кедейлік күйге түседі. Күндердің күні күйеуінің жүзіне қарап: «Ойбай, сенің көзің қисық екен!», - деген екен әйел.

Хикаяның түйіні, қиынқыстау шақта ерлі-зайыптылар сыналады. Ер азаматқа дәулетті екен деп тұрмысқа шығып, ал қызды ажарлы деп әйелдікке алады. Байлық мәңгі емес. Әйелдің де қыз кезіндегі сұлулығы бала туып тағысын тағы себептермен кетеді. Адамның бойында мәңгі қалатын қасиеті оның жұмсақ жүрегі, көзіндегі мейірімі.

Сындарлы сәтке дейін бір шаңырақ астында өмір сүріп, бірін-бірі байқамайтын жұптар бар. Олар бір дастарқан басында ас ішіп, бір жастықта ұйықтауды бірге болу деп түсінеді. Екі жарты бір бүтін болу бір-бірінің ой пікірін тыңдауы, жан дүниесін ұғыну. Міне, бұл мүлдем бөлек дүние. Махаббатымен қоса уайымын да бөлісетін жар болу керек. Себебі, сезімді бөлісу тек сүйіспеншілікте ортақтасу емес, қиыншылықты да бірге бөлісу болмақ.

Дереккөз: «Үйленбей тұрып үйрен»

МЕНШІК ИЕСІ: «Қапшағай тынысы» ЖШС
Директор Қайрат ЖОЛДАСҰЛЫ
Бас редактор үшін Зарыққан ӘБІЛҚАСЫМҰЛЫ

Сайт редакторы Аян ҚОНАРОВ, 8 707 6126890
МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ; Қонаев қаласы, 19–шағын аудан 1 «Г» үй, 2–қабат, 040800.
тел.: 8 (72772) 2-83-80, 8 777 064 8369.
ЭЛЕКТРОНДЫ ПОШТАМЫЗ: e–mail: nurliolke@mail.ru
www.nurlyolke.kz

Газет көлемі 2 баспа табақ
Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 2018 жылғы 16 қаңтарда қайта тіркеліп, № 16849 – Г куәлігі берілген.

- Қазақ, орыс, ағылшын, корей тілдерінде аптасына бір рет бейсенбі күні шығады.
- Авторлардың мақалалары редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Кейбір мәтінге қатысы жоқ суреттерге жауап берілмейді.
- Газет редакциясы авторлармен хат алыспайды. Мақалалар өңделеді, авторларға қайтарылмайды. «Нұрлы өлке» газетінде жарық көрген мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.
- Компьютерге терілгенде 6 беттен асқан материал қабылданбайды.

Газет «Нұрлы өлке» газетінің редакциясында беттеліп, Алматы облысы Іле ауданы Өтеген батыр ауылы Сейфуллин көшесі 2 «в» «Принт плюс» ЖШС баспаханасында басылып шығарылды.
Тел. 8 (727) 251-78-27,
Осы шығарылымның таралымы - 3952 дана.